

ІІ Всеукраїнський з'їзд працівників освіти

Проблеми вищої педагогічної освіти у світлі рішень II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції

Частина 1

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет
імені М.П.Драгоманова

**Проблеми вищої
педагогічної освіти у світлі рішень
II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції

Частина 1

До збірки вміщено матеріали Всеукраїнської науково – практичної конференції, що відбулася в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова 4 грудня 2001 року. Розглядалися проблеми вищої педагогічної освіти в Україні, висвітлювались актуальні завдання педагогічної та психологічної підготовки майбутніх вчителів, навчально – методичного забезпечення ступеневої підготовки педагогічних кадрів, особливості підготовки вчителя гуманітарного профілю, природничо-математичних дисциплін, проблеми та перспективи дошкільного виховання і початкової освіти, нових інформаційних технологій, соціалізації, культури майбутнього спеціаліста, фізичного виховання і проблем здоров'я студентів, пошукової діяльності студентської молоді в контексті удосконалення змісту підготовки вчителів.

Конференція має за мету сприяти розгляді теоретичних і розв'язанню науково – практичних питань і проблем підготовки вчителів, так і піднесеню значимості самої педагогічної освіти, ролі вчителя у сучасному суспільстві.

Редакційна колегія:

Шкіль М.І. – академік АПН і АНВШ України (відповідальний редактор), доктор фізико-математичних наук, професор, ректор НПУ ім. М.П. Драгоманова;
Дмитренко П.В. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Андрусишин Б.І. – доктор історичних наук, професор;
Бондар В.І. – академік АПН України, доктор педагогічних наук, професор;
Борисенко В.Й. – доктор історичних наук, професор;
Болгарський А.Г. – кандидат педагогічних наук, професор;
Бровдій В.М. – дійсний член Української екологічної академії наук, доктор біологічних наук, професор;
Вовк Л.П. – доктор педагогічних наук, професор;
Волинка Г.І. – доктор філософських наук, професор, головний академік-секретар УАПН;
Даниленко В.М. – доктор історичних наук, професор;
Дубогай О.Д. – доктор педагогічних наук, професор;
Закович М.М. – доктор філософських наук, професор;
Жалдац М.І. – академік АПН України, доктор педагогічних наук, професор;
Капська А.Й. – доктор педагогічних наук, професор;
Коршак Є.В. – кандидат педагогічних наук, професор;
Кузьмінець О.В. – доктор історичних наук, професор;
Мацько Л.І. – академік АПН України, доктор філологічних наук, професор;
Мороз О.Г. – академік АПН України, доктор педагогічних наук, професор;
Пасічник Ю.А. – доктор фізико-математичних наук, професор;
Пастухов В.П. – кандидат юридичних наук, професор;
Працьовитий М.В. – доктор фізико-математичних наук, професор;
Романовська Ю.Ю. – кандидат філологічних наук, професор;
Слюсаренко А.Г. – доктор історичних наук, професор;
Трегуб І.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Фомічова Л.І. – доктор психологічних наук, професор;
Хронко П.П. – академік АПН України, доктор філологічних наук, професор;
Шут М.І. – член-кор. АПН України, доктор фізико-математичних наук, професор;
Ядренко М.Й. – доктор фізико-математичних наук, професор;
Ярошенко О.Г. – доктор педагогічних наук, професор.

Рекомендовано Вчену радою
НПУ ім. М.П.Драгоманова 27 грудня 2001 р.

© Редакційна колегія, 2002
© Національний педагогічний університет
імені М.П.Драгоманова, 2002

ЧАС ВИМАГАЄ ПЕРЕБУДОВИ

Статус Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова має бути піднесений до обговорювання

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова є державою та педагогічною громадською організацією, яка є відповідальним закладом України в системі педагогічної освіти. Статус національного і маючи потужний науковий та освітній потенціал, він має високий рівень освітньої та наукової діяльності, які відповідають вимогам світової практики та вимогам розвитку суспільства. Університет має високий рівень освітньої та наукової діяльності, які відповідають вимогам світової практики та вимогам розвитку суспільства.

На початку жовтня відбувся II Всеукраїнський науково-практичний семінар з проблемами освіти та науки, з програмною промовою виступив Президент України, який має високий статус національного і маючи потужний науковий та освітній потенціал, він має високий рівень освітньої та наукової діяльності, які відповідають вимогам світової практики та вимогам розвитку суспільства.

Основні напрями діяльності НПУ імені М.П.Драгоманова вимірюються з вимогами світової практики та вимогами розвитку суспільства. Він має високий статус національного і маючи потужний науковий та освітній потенціал, він має високий рівень освітньої та наукової діяльності, які відповідають вимогам світової практики та вимогам розвитку суспільства.

У зв'язку з підготовкою спеціального урядового постанови про створення Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова та вимірюється з вимогами світової практики та вимогами розвитку суспільства. Він має високий статус національного і маючи потужний науковий та освітній потенціал, він має високий рівень освітньої та наукової діяльності, які відповідають вимогам світової практики та вимогам розвитку суспільства.

Хочу наголосити, що "Програма подовженого освітньо-виховного процесу" М.П.Драгоманова у світлі рішень II Всеукраїнського науково-практичного семінару та виступу на ньому Президента України є докладною та детальною, але не повною та всією. Вона передбачає не лише власну освітню діяльність, а й співпрацю з закладами освіти всіх рівнів. М.П.Драгоманова, який має високий статус національного і маючи потужний науковий та освітній потенціал, він має високий рівень освітньої та наукової діяльності, які відповідають вимогам світової практики та вимогам розвитку суспільства.

Стратегічною метою Програми є широке впровадження в освітній процес наукоєзнавчих тем, що мають високий статус національного і маючи потужний науковий та освітній потенціал, він має високий рівень освітньої та наукової діяльності, які відповідають вимогам світової практики та вимогам розвитку суспільства.

Сучасні технології навчання, зокрема модульно-рейтингова, потребують змін акцентів в організації контролю та оцінки рівня засвоєння знань студентами. Виникає потреба в такому контролі, коли рівень знань студентів контролюється в кожний визначений період навчального процесу задля корегування методики вивчення та усунення труднощів, які виникають у процесі навчання. З'являється необхідність у контролюючих системах, здатних не просто фіксувати та інтерпретувати результати виконання студентами тестових завдань, а здійснювати аналіз, перетворюючи процес контролю знань студента в активну діяльність, яка сама сприятиме кращому засвоєнню матеріалу та ефективному виявленню прогалин у навчальному процесі.. Реалізувати цю вимогу допоможуть інтерактивні експертно-контролюючі системи, які складаються з інтерфейсу користувача, бази знань та системи пояснень, аналізатора (вирішує ситуацію), інтелектуального редактора, інженера зі знань та експерта.

В умовах формування вітчизняного ринка інформаційних продуктів та послуг важливою постає проблема забезпечення їх належної якості та створення таких умов, коли конкурентоспроможність навчаючої системи визначатиметься не лише її вартістю, а й, в першу чергу, спроможністю ефективно організовувати навчальний процес.

L i t e r a t u r a

1. Береза А.М. Основи створення інформаційних систем: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1998. – 140 с.
2. Коломієць Г.С., Маньковський А.Л. Інформаційна продукція: ринок, маркетинг, підготовка кадрів. – К.: Либідь, 1991.
3. Свириденко С.С. Современные информационные технологии. – М.: Радио и связь, 1989. – 304 с.

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАННЯ ХУДОЖНОЇ ПРАЦІ ДОШКІЛЬНИКІВ В ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Успішність формування умінь майбутніх вихователів навчати художній праці дітей дошкільного віку залежить від того, наскільки поєднується спеціальна й методична підготовка в умовах практики в дошкільних закладах.

На першому етапі педагогічної практики в процесі спостереження за діяльністю вихователів і дітей студенти з'ясовують, чи прагнуть діти займатися художньою працею, чи уміють вони аналізувати саморобні іграшки, чи зацікавлює їх виготовлення нескладних виробів; як успішно засвоюють діти знання та уміння, передбачені програмами виховання і навчання дітей дошкільного віку, які найбільш типові недоліки виконання виробів, що зустрічаються у дітей в процесі художньої праці.

Спостерігаючи за процесом навчання вихователем дітей художньої праці, студенти також знаходять відповіді на такі питання:

які завдання досягаються вихователем на даному занятті: закріплення раніше набутих умінь; навчання новим прийомам і способам конструктування та декорування виробів;

як організована вступна, основна, заключна частини заняття; наскільки ефективно педагог володіє художніми і конструктивними уміннями;

чи використовує вихователь на заняттях твори народного декоративно-прикладного мистецтва;

які форми організації роботи дітей на заняттях, методи і прийоми використовує вихователь;

який контакт встановлюється між вихователем і дітьми.

Виявлені недоліки в процесі виконання дошкільниками завдань з художньої праці дозволяють студентам сформулювати основні навчальні та виховні завдання з розвитку та вдосконалення практичних умінь дітей на період практики.

На другому етапі практики студенти проводять заняття самостійно, складають конспекти, добирають необхідні матеріали, продовжують вивчати

стан сформованості художніх і конструктивних умінь у дітей, виявляють здібності кожної дитини до тих чи інших видів художньої праці.

Постійне спостереження за дітьми допомагає студентам враховувати темпи опанування знаннями та уміннями і добирати відповідні прийоми роботи. Так, наприклад, деяким дітям важко починати роботу самостійно, їм потрібна допомога вихователя. Одній дитині практиканти показують, як виконувати роботу в цілому, іншій пояснюють способи виготовлення виробу. Більш здібним дітям пропонують виконати роботу за власним задумом.

Великого значення майбутні вихователі надають ознайомленню дошкільників з творами народного декоративно-прикладного мистецтва; виготовлення та оформлення виробів за мотивами української народної іграшки.

Займаючись з дитиною, студенти звертають увагу в першу чергу на сам процес створення виробу: етапи роботи над ним, вибір матеріалів та інструментів, деталей оформлення; труднощі, які виникають в процесі виготовлення іграшки. Випробовуючи разом з майбутнім вихователем різні поєднання деталей іграшки за кольором, форму, величиною, діти знаходять вдалі й цікаві рішення, різні способи використання одних і тих самих матеріалів.

Результати педагогічної практики свідчать про те, що рівень сформованості у студентів методичних умінь з навчання художньої праці дітей дошкільного віку значно підвищився, що сприяло успішному оволодінню дітьми практичними уміннями і навичками роботи з різними матеріалами.

Гончаренко Г.Є.

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ ДО ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Державне і духовне відродження України в ХХІ столітті передбачає впровадження в життя концепції національного виховання молоді, в тому числі усвідомленого ставлення до збереження навколошнього природного середовища. Роль екологічної культури у сучасному суспільстві важко переоцінити. Це використання екологічних законів у народному господарстві для отримання високих урожаїв сільськогосподарських культур, раціонального використання Землі і її надр, водних ресурсів, рослинного і тваринного світу,

для збереження в чистоті повітря і води, забезпечення відтворення природних багатств і поліпшення середовища, яке оточує саму людину.

В умовах надзвичайно складної екологічної ситуації, проблеми здоров'я людини і суспільства в якому ми живемо стала проблема підготовки вчителя нової генерації, вчителя знаючого і мислячого, вчителя ХХІ століття, який би із своїми вихованцями встав на захист довкілля.

Важливу роль у здійсненні природоохоронної роботи покликана відігравати загальноосвітня школа та позашкільні установи. Юнацький вік зумовлює пошук гармонії в світі природи та осмислення власної позиції у взаємовідношеннях з нею, пошук форми взаємодії. Учні – це факел, котрий потрібно запалити. Вони охоче беруть участь у різноманітних природоохоронних заходах, акціях:

вивчення біорізноманіття відповідної території;

збереження і примноження дикої флори і фауни;

активні дії щодо оздоровлення довкілля: очищення витоків малих річок, ліквідація та знезараження смітників, посадка дерев, визначення якості води, ґрунтів, атмосферного повітря, продуктів харчування – це не повний перелік конкретних активних дій студентської та учнівської молоді.

Безумовно, результативність з проблем формування у молодого покоління екологічної свідомості, екологічного мислення, екологічної культури, великою мірою залежить від того, як вчителі, працівники позашкільних установ зуміють зацікавити своїх вихованців. Учителем, школою – держава стоїть.

Введення в навчальний процес педагогічних вузів курсу "Основи екології з методикою викладання" передбачає глобальний підхід до розгляду екологічних проблем на міждисциплінарному висвітленні, а аналіз їх на національному (державному) рівні. Питання вивчення екології, охорони і збереження природи, крім навчальних дисциплін, повинні входити у зміст роботи гуртків юних натуралистів, юних екологів, як складова частина дослідницької, практичної, еколого-натуралистичної, еколого-краєзнавчої, екологово-валеологічної роботи гуртківців. Ми вважаємо, що саме введення навчально-навчальних фахультетів дасть можливість майбутнім вчителям проводити в школі не лише уроки, а й оволодіти вмінням та навичками проводити дослідницьку роботу з актуальних проблем сьогодення, а саме: